

Citi ar valstī izsludināto ārkārtējo situāciju saistīti tiesību akti pieejami tematiskajā atvērumā "Covid-19" un "Covid-19 pašvaldībās". Skaidrojumi par ārkārtējo situāciju pieejami LV portāla tematiskajā atvērumā un žurnāla "Jurista Vārds" tematiskajā atvērumā (bezmaksas brīvpieeja).

Ministru kabineta noteikumi Nr. 299

Rīgā 2020. gada 14. maijā (prot. Nr. 33 10. §)

Noteikumi par valsts atbalstu īstermiņa aizdevumiem lauksaimniecībā Covid-19 izplatības negatīvās ietekmes mazināšanai

Izdoti saskaņā ar Lauksaimniecības un lauku attīstības likuma 5. panta 3.¹, ceturto un septīto daļu

1. Noteikumi nosaka kārtību, kādā piešķir, uzrauga un administrē valsts atbalstu īstermiņa aizdevuma veidā (turpmāk – īstermiņa aizdevums), lai mazinātu Covid-19 izplatības negatīvo ietekmi uz lauksaimniecības primāro produktu ražošanas procesu.

2. Īstermiņa aizdevumu lauksaimniecības primāro produktu ražotājam (turpmāk – lauksaimnieks) piešķir Lauku atbalsta dienests, ievērojot šo noteikumu nosacījumus.

3. Īstermiņa aizdevumu var saņemt šādi lauksaimnieki:

3.1. sīkie (mikro), mazie un vidējie uzņēmumi, kas atbilst Komisijas 2014. gada 25. jūnija Regulas (ES) Nr. 702/2014, ar kuru konkrētas atbalsta kategorijas lauksaimniecības un mežsaimniecības nozarē un lauku apvidos atzīst par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. pantu (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2014. gada 1. jūlijs, Nr. L 193) (turpmāk – Komisijas regula Nr. 702/2014), 1. pielikumā noteiktajai definīcijai;

3.2. lielie uzņēmumi, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 702/2014 2. panta 26. punktā noteiktajai definīcijai.

4. Šo noteikumu izpratnē saistītās personas ir lauksaimnieki, kas atbilst Komisijas regulas Nr. 702/2014 1. pielikuma 3. panta 3. punktā noteiktajai definīcijai.

5. Īstermiņa aizdevumu Lauku atbalsta dienests piešķir līdz 2020. gada 31. decembrim:

5.1. kā *de minimis* atbalstu saskaņā ar Eiropas Komisijas 2013. gada 18. decembra Regulu (EK) Nr. 1408/2013 par Līguma par Eiropas Savienības darbību 107. un 108. panta piemērošanu *de minimis* atbalstam lauksaimniecības nozarē (Eiropas Savienības Oficiālais Vēstnesis, 2013. gada 24. decembris, Nr. L 352) (turpmāk – Komisijas regula Nr. 1408/2013);

5.2. kā valsts atbalstu atbilstoši Eiropas Komisijas lēmumam, ja līdz šo noteikumu 8. punktā minētā iesnieguma iesniegšanas dienai lauksaimniekam piešķirtā *de minimis* atbalsta kopējā summa ir sasniegusi Komisijas regulas Nr. 1408/2013 3. panta 3.a punktā noteikto summu.

6. Šo noteikumu 5.1. apakšpunktā noteikto īstermiņa aizdevumu nepiešķir Komisijas regulas Nr. 1408/2013 1. panta 1. punktā minētajām darbībām.

7. Lauksaimnieks var pretendēt uz īstermiņa aizdevumu:

7.1. ja 2020. gadā ir pieteicies vienotajam platības maksājumam saskaņā ar normatīvajiem aktiem par tiešo maksājumu piešķiršanas kārtību lauksaimniekam;

7.2. saskaņā ar šo noteikumu 5.1. apakšpunktu – ja ir sagatavojis un apstiprinājis uzskaites veidlapu par saņemto *de minimis* atbalstu atbilstoši normatīvajiem aktiem par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību un *de minimis* atbalsta uzskaites veidlapu paraugiem un pievienojis to šo noteikumu 8. punktā minētajam iesniegumam vai iesniegumā norādījis *de minimis* atbalsta uzskaites sistēmā sagatavotās un apstiprinātās veidlapas identifikācijas numuru;

7.3. saskaņā ar šo noteikumu 5.2. apakšpunktu – ja Covid-19 izplatības negatīvā ietekme uz tā saimniecisko darbību pierādīta īstermiņa aizdevuma iesniegumā, pamatojoties vismaz uz vienu no šādiem kritērijiem:

7.3.1. atbilstoši operatīvajiem finanšu datiem 2020. gada martā, aprīlī, maijā, jūnijā vai jūlijā lauksaimniekam apgrozījums samazinājies vismaz par 20 procentiem, salīdzinot ar 2019. gada attiecīgo periodu;

7.3.2. atbilstoši operatīvajiem finanšu datiem 2020. gada pirmajos piecos mēnešos lauksaimniekam likviditātes rādītāji ir pasliktinājušies, salīdzinot ar 2019. gada finanšu datiem.

8. Lai pieteiktos īstermiņa aizdevumam, lauksaimnieks no 2020. gada 20. maija līdz 15. augustam iesniedz Lauku atbalsta dienesta elektroniskajā pieteikšanās sistēmā iesniegumu, apliecinot, ka pilnvaro Lauku atbalsta dienestu ieturēt īstermiņa aizdevuma summu no kārtējā gadā aprēķinātā vienotā platības maksājuma avansa maksājuma vai aprēķinātā gala maksājuma par kārtējā gadā vienotajam platības maksājumam apstiprinātajām platībām.

9. Īstermiņa aizdevuma minimālā summa ir 700 *euro*.

10. Īstermiņa aizdevuma apmēru nosaka šādi:

10.1. ņemot vērā vienotā platības maksājuma avansa apmēru, kas aprēķināts saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulas (ES) Nr. 1306/2013 par kopējās lauksaimniecības politikas finansēšanu, pārvaldību un uzraudzību un Padomes Regulu (EEK) Nr. 352/78, (EK) Nr. 165/94, (EK) Nr. 2799/98, (EK) Nr. 814/2000, (EK) Nr. 1290/2005 un (EK) Nr. 485/2008 atcelšanu (turpmāk – Padomes regula Nr. 1306/2013) 75. panta 1. punktu, un tas ir 40 *euro* par vienotajam platības maksājumam pieteikto hektāru;

10.2. ja īstermiņa aizdevumu piešķir saskaņā ar šo noteikumu 5.2. apakšpunktu, kopējā īstermiņa aizdevuma summa nepārsniedz 100 000 *euro*.

11. Atbilstoši šo noteikumu 12. punktā minētajam nosacījumam Lauku atbalsta dienests katram īstermiņa aizdevumam aprēķina subsīdiju ekvivalentu un to uzskaita kā valsts atbalstu.

12. Lauku atbalsta dienests subsīdijas ekvivalentu katram piešķirtajam īstermiņa aizdevumam aprēķina, faktiski piemēroto procentu summu, kas noteikta ar procentu likmi 0 procenti gadā, atskaitot no procentu summas, kas jāmaksā saskaņā ar Eiropas Komisijas konkrētajam periodam noteikto bāzes likmi, kā arī riska likmi (bāzes un risku likmes publicētas Eiropas Komisijas Konkurences ģenerāldirektorāta tīmekļvietnē).

13. Atbilstoši Padomes regulas Nr. 1306/2013 72. panta 3. punktam Lauku atbalsta dienests elektroniskajā pieteikšanās sistēmā nodrošina vienotā iesnieguma veidlapu pieejamību.

14. Lauku atbalsta dienests 10 darbdienu laikā pēc iesnieguma iesniegšanas to izvērtē un pieņem lēmumu par īstermiņa aizdevuma piešķiršanu vai atteikumu piešķirt īstermiņa aizdevumu.

15. Izmaksāto īstermiņa aizdevuma summu Lauku atbalsta dienests ietur no avansa maksājuma summas, kas lauksaimniekam aprēķināta atbilstoši Padomes regulas Nr. 1306/2013 75. panta 1. punktam, vai aprēķinātā gala maksājuma par kārtējā gadā vienotajam platības maksājumam apstiprinātajām platībām.

16. Ja lauksaimniekam īstermiņa aizdevumu piešķir saskaņā ar šo noteikumu 5.1. apakšpunktu un lauksaimnieks vienlaikus darbojas vienā vai vairākās nozarēs, tas nodrošina darbību vai izmaksu nodalīšanu atbilstoši Komisijas regulas Nr. 1408/2013 1. panta 2. un 3. punktam.

17. Šo noteikumu 5.1. apakšpunktā minēto īstermiņa aizdevumu nepiešķir grūtībās nonākušam lauksaimniekam:

17.1. kam ar tiesas spriedumu ir pasludināts maksātnespējas process;

17.2. kam tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process;

17.3. kam ar tiesas lēmumu tiek īstenots ārpus tiesiskās aizsardzības process;

17.4. kam ir uzsākta bankrota procedūra;

17.5. kam piemērota sanācija vai mierizlīgums;

17.6. kura saimnieciskā darbība ir izbeigta;

17.7. kas atbilst normatīvajos aktos par maksātnespēju noteiktajiem kritērijiem, uz kuriem pamatojoties kreditors var pieprasīt maksātnespējas procedūru.

18. Šo noteikumu 5.2. apakšpunktā minēto īstermiņa aizdevumu lauksaimniekam nepiešķir, ja tas pēc stāvokļa uz 2019. gada 31. decembri atbilst vismaz vienai no šādām pazīmēm:

18.1. kapitālsabiedrībai uzkrāto zaudējumu dēļ ir zaudēta vairāk nekā puse no parakstītā kapitāla, tas ir, ja, uzkrātos zaudējumus atskaitot no rezervēm (un visām pārējām pozīcijām, kuras ir vispārpieņemts uzskatīt par daļu no pašu kapitāla), rodas negatīvs rezultāts, kas pārsniedz pusi no parakstītā kapitāla;

18.2. saimnieciskās darbības veicējam, kurā vismaz dažiem dalībniekiem ir neierobežota atbildība par tā parādsaistībām, uzkrāto zaudējumu dēļ ir zaudēta vairāk nekā puse no grāmatvedības uzskaitē uzrādītā kapitāla;

18.3. ar tiesas spriedumu ir pasludināts maksātnespējas process vai ar tiesas spriedumu tiek īstenots tiesiskās aizsardzības process, vai ar tiesas lēmumu tiek īstenots ārpus tiesiskās aizsardzības process vai tā saimnieciskā darbība ir izbeigta, vai saimnieciskās darbības veicējs atbilst normatīvajos aktos noteiktajiem kritērijiem, uz kuriem pamatojoties kreditors var pieprasīt maksātnespējas procedūru;

18.4. lielajam saimnieciskās darbības veicējam saskaņā ar pēdējo divu noslēgto finanšu pārskatu datiem parādsaistību un pašu kapitāla bilances vērtību attiecība ir pārsniegusi 7,5 un procentu seguma attiecība, kas rēķināta pēc ieņēmumiem pirms procentu, nodokļu, nolietojuma un amortizācijas atskaitījumiem (EBITDA), ir mazāka par 1,0.

19. Ja īstermiņa aizdevumu piešķir saskaņā ar šo noteikumu 5.1. apakšpunktu, Lauku atbalsta dienests *de minimis* atbalstu vienam vienotam uzņēmumam piešķir, nepārsniedzot Komisijas regulas Nr. 1408/2013 3. panta 3.a punktā noteikto *de minimis* atbalsta maksimālo apmēru. Šo noteikumu izpratnē viens vienots uzņēmums atbilst Komisijas regulas Nr. 1408/2013 2. panta 2. punktā minētajiem kritērijiem.

20. Lauku atbalsta dienesta lēmuma pieņemšanas datums par šo noteikumu 5.1. apakšpunktā minētā īstermiņa aizdevuma piešķiršanu kā *de minimis* atbalstu uzskatāms par *de minimis* atbalsta piešķiršanas datumu.

21. Lauku atbalsta dienesta lēmuma pieņemšanas datums par šo noteikumu 5.2. apakšpunktā minētā īstermiņa aizdevuma piešķiršanu kā valsts atbalstu uzskatāms par valsts atbalsta piešķiršanas datumu.

22. Lai nodrošinātu, ka lauksaimnieku apvienošanās, iegādes vai sadalīšanās gadījumā ir ievērots šo noteikumu 19. punktā minētais nosacījums, Lauku atbalsta dienests, uzskaitot *de minimis* atbalstu, ņem vērā šādus nosacījumus:

22.1. lauksaimniekiem apvienojoties, ņem vērā visu katram iesaistītajam lauksaimniekam iepriekš piešķirto *de minimis* atbalstu;

22.2. lauksaimniekiem sadaloties, saņemto *de minimis* atbalstu attiecina uz to lauksaimnieku, kas guvis labumu no iepriekš saņemtā *de minimis* atbalsta un kas pārņēmis darbības, kurām sākotnēji tika izmantots *de minimis* atbalsts, bet, ja minētā attiecināšana nav iespējama, saņemto *de minimis* atbalstu attiecina proporcionāli, pamatojoties uz lauksaimnieku pašu kapitāla bilances vērtību sadales faktiskajā datumā.

23. Lauku atbalsta dienests un lauksaimnieks ievēro Komisijas regulas Nr. 1408/2013 6. panta 4. punktā minētos datumus uzglabāšanas nosacījumus.

24. Ja lauksaimnieks ir pārkāpis šo noteikumu 5.1. apakšpunktā noteiktā īstermiņa aizdevuma nosacījumus, tas atmaksā Lauku atbalsta dienestam visu nelikumīgi saņemto valsts atbalstu kopā ar procentiem, kuru likmi publicē Eiropas Komisija saskaņā ar Komisijas 2004. gada 21. aprīļa Regulas (EK) Nr. 794/2004, ar ko īsteno Padomes Regulu (ES) 2015/1589, ar ko nosaka sīki izstrādātus noteikumus Līguma par Eiropas Savienības darbību 108. panta piemērošanai (turpmāk – Komisijas regula Nr. 794/2004), 10. pantu, tiem pieskaitot 100 bāzes punktus, no dienas, kad lauksaimniekam tika izmaksāts valsts atbalsts, līdz tā atgūšanas dienai, ievērojot Komisijas regulas Nr. 794/2004 11. pantā noteikto procentu likmes piemērošanas metodi.

25. Ja lauksaimnieks ir pārkāpis šo noteikumu 5.2. apakšpunktā noteiktā īstermiņa aizdevuma nosacījumus, tas atmaksā Lauku atbalsta dienestam visu nelikumīgi saņemto valsts atbalstu kopā ar procentiem, kuru likmi publicē Eiropas Komisija saskaņā ar Komisijas regulas Nr. 794/2004 10. pantu, tiem pieskaitot 100 bāzes punktus, no dienas, kad lauksaimniekam tika izmaksāts valsts atbalsts, līdz tā atgūšanas dienai, ievērojot Komisijas regulas Nr. 794/2004 11. pantā noteikto procentu likmes piemērošanas metodi.

26. Lauku atbalsta dienests nodrošina:

26.1. informācijas publicēšanu, ievērojot Komisijas regulas Nr. 702/2014 9. panta 2. punkta "c" apakšpunktā un 4. punktā noteiktās publicitātes pasākumu prasības, atbilstoši normatīvajam aktam par kārtību, kādā publicē informāciju par sniegto komercdarbības atbalstu un piešķir un anulē elektroniskās sistēmas lietošanas tiesības;

26.2. informācijas uzskaiti par piešķirto īstermiņa aizdevumu. Minēto informāciju Lauku atbalsta dienests glabā 10 gadus no dienas, kad tika piešķirts pēdējais īstermiņa aizdevums, un informāciju pēc pieprasījuma iesniedz Eiropas Komisijai.

27. Zemkopības ministrija, pamatojoties uz Lauku atbalsta dienesta iesniegto informāciju, līdz 2020. gada 31. decembrim informē Eiropas Komisiju par šo noteikumu 5.2. apakšpunktā minēto atbalstu, kas tiek īstenots saskaņā ar pagaidu regulējumu saistībā ar Covid-19 izplatības negatīvo ietekmi, kā arī iesniedz Eiropas Komisijai ikgadējo pārskatu par sniegto atbalstu.

Ministru prezidents A. K. Kariņš

Zemkopības ministrs K. Gerhards